

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: VI/2

Sada: 2

Číslo materiálu v sadě: 14

Název: Mzda

Jméno autora: Ing. Miroslava Špičáková

Předmět: EKONOMIE

Jazyk: čeština

Klíčová slova: mzda, čistá mzda, hrubá mzda, daň, složky mzdy, sociální pojištění, zdravotní pojištění.

Cílová skupina: studenti středních škol

Stupeň a typ vzdělání: odborné vzdělání

Očekávaný výstup: Prostudováním kapitoly studenti získají vědomosti o složkách a druzích mezd, naučí se vypočítat čistou mzdu.

Metodický list/anotace

Výpočet čisté mzdy se s kroky vlády mění poměrně často, je tedy vhodné znát alespoň základní složky a druhy mezd, také i postup výpočtu základních složek mzdy a následně čisté mzdy. Při pracovním pohovoru jsou uchazeči o práci také tázáni na představu o výši mzdy, je tedy nutné mít představu jak se mění hrubá mzda po povinných odvodech.

Na závěr jsou studenti vyzváni k výpočtu čisté mzdy a zodpovězení kontrolních otázek.

Zpracováno: 20.3.2013

MZDA

Mzda je odměna za práci v pracovním poměru, vyplácená ve výplatním termínu (zpravidla měsíčně) zpětně. Jedná se o peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci. Na rozdíl od platu je vyplácena v soukromém sektoru, zatímco plat náleží jen zaměstnancům zákonem určených institucí, především státním zaměstnancům.

Složky mzdy

- Pevná složka - paušální velikost mzdy.
- Pohyblivá složka - jsou příplatky, osobní ohodnocení, prémie a odměny. Příplatky jsou povinné. Jedná se o práci přesčas, ve svátek, v noci, v sobotu a neděli a za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Osobní ohodnocení vyjadřuje trvalejší kvalitu práce určitého zaměstnance a lze jej odebrat pouze při zhoršení kvality práce zaměstnance. Prémie jsou stanoveny v procentech a slouží ke zvýšení motivace. Odměny se vyplácejí jednorázově.

Konkrétní složky mzdy:

- Základní mzda
- Příplatky (nárokové, nenárokové)
- Náhrady mzdy (dovolená, svátek)
- Odměny
- Další plnění
- Dávky nemocenského pojištění

Druhy mezd

Časová mzda - mzdová forma, při níž je výdělek pracovníka závislý na množství odpracovaného času.

Úkolová mzda - mzdová forma, kdy je výdělek závislý na počtu jednotek vykonané práce.

Podílová mzda - mzdová forma, která se uplatňuje v obchodních činnostech a některých službách. Podílová mzda je zcela nebo zčásti závislá na obratu nebo dosaženém zisku zaměstnavatele nebo jeho příslušné části.

Zpravidla, zejména u dlouhodobých zaměstnání, se kombinuje více složek mzdy podle uvedených druhů mezd (kombinovaná mzda).

Druhy mezd

Hrubá mzda = základní mzda + osobní ohodnocení, příplatky, prémie a odměny + náhrada mzdy

Čistá mzda = hrubá mzda - zákonné srážky (záloha na daň z příjmu, zdravotní a sociální pojištění)

Čistá mzda je oproštěna od všech srážek ze mzdy (dna z příjmu, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění).

Reálná mzda je termín používaný k určení skutečné hodnoty mzdy, to znamená, co je možné za tuto mzdu si pořídit. Reálná mzda je vyjádřením poměru ceny životních potřeb k vyplácené peněžité odměně.

Průměrná mzda je pojem používaný v statistice. Určuje se tak průměrný plat v daném oboru nebo oblasti.

Minimální mzda od 1. 1. 2007 činí 8.000 Kč, tj. 48,10 Kč na hodinu.[1]

Výpočet čisté mzdy

Čistá mzda 2013 – základní informace:

Sazba daně z příjmů fyzických osob zůstává i pro rok 2013 na 15 %. Pokud jste zaměstnanec, nadále se vypočítává z tzv. superhrubé mzdy.

Minimální mzda pro rok 2013 je 8 tisíc korun.

Průměrná mzda pro rok 2013 byla stanovena na 25 884 korun.

Sleva na poplatníka daně pro rok 2013 je 2 070 korun. (2)

Co jste možná nevěděli o čisté mzdě:

- záloha na daň se počítá jako 15% ze superhrubé mzdy,
- záloha na daň se snižuje o slevu, je-li podepsané daňové prohlášení u zaměstnavatele,
- v případě, že je Vaše hrubá mzda menší než 4000 Kč, zaniká nárok na vyplacení daňového bonusu, a to dle zákona č. 586/1992 Sb. §35c,
- v případě, že jste pracující důchodce, nemůžete uplatnit slevu na poplatníka ve výši 2070 Kč,
- na základě novely č. 500/2012 vzniká v období 2013 až 2015 povinnost odvádět solidární příspěvek u příjmů přesahujících 103 536 Kč měsíčně. Tento příspěvek je ve výši 7% z rozdílu mezi hrubou mzdou a uvedenou částkou.

Způsob výpočtu čisté mzdy:

	Hrubá mzda (HM)	Součet veškerých položek, které připadají zaměstnanci za práci odvedenou v příslušném kalendářním měsíci. Skládá se ze základní mzdy, příplatků, odměn, náhrad mzdy (dovolená, svátek) a dalších plnění.
+	Zdravotní pojištění (ZPF) **	Zdravotní pojištění, které za zaměstnance odvádí zaměstnavatel-firma (9 % z HM). Pojistné se zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru. 4,5% z hrubé mzdy platí zaměstnanec.
+	Sociální pojištění (SPF)	Sociální pojištění, které za zaměstnance odvádí zaměstnavatel-firma (25 % z HM). Pojistné se zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru. 6,5% z hrubé mzdy platí zaměstnanec
=	Superhrubá mzda*	Tento pojem v zákoně nenajdeme, ale zjednodušeně můžeme říci, že to je hrubá mzda zvýšená o částku odpovídající pojistnému na sociální a zdravotní pojištění placenou zaměstnavatelem za své zaměstnance.
*	Sazba daně z příjmů	15 %
=	Záloha na daň z příjmů	
-	Slevy na dani	2070 Kč na poplatníka, 1117 Kč na dítě

Čistá mzda = hrubá mzda – zdravotní pojištění – sociální pojištění – záloha na daň z příjmu

Příklad:

Vypočítejte čistou mzdu, je-li hrubá mzda 25 000 Kč.

Sociální pojištění = $25000 \times 0,065 = 1\,625$ Kč

Zdravotní pojištění = $25\,000 \times 0,045 = 1\,125$ Kč

Záloha na daň = $25\,000 \times 1,34 = 33\,500$ Kč $\times 0,15 = 5\,025$ Kč – 2070 = 2 955 Kč

Čistá mzda = $25\,000 - 1\,625 - 1\,125 - 2\,955 = 19\,295$ Kč

Odvody zaměstnavatele na sociální a zdravotní pojištění:

Sociální pojištění = $25\,000 \times 0,25 = 6\,250$ Kč

Zdravotní pojištění = $25\,000 \times 0,09 = 2\,250$ Kč

Kontrolní otázky:

Jaký je rozdíl mezi časovou a úkolovou mzdou?

Jaké jsou složky mzdy?

Co je to reálná mzda?

Úkoly:

Vypočítejte čistou mzdu zaměstnance s hrubou mzdou 28 500 Kč, vyživuje 1 dítě.
Spočítejte také odvody zaměstnavatele na sociální a zdravotní pojištění.

Výpočet:

Sociální pojištění = $28\,500 \times 0,065 = 1\,853\text{Kč}$

Zdravotní pojištění = $28\,500 \times 0,045 = 1\,283\text{ Kč}$

Záloha na daň = $28\,500 \times 1,34 = 38\,190\text{ Kč} \times 0,15 = 5\,728\text{ Kč} - 2070 - 1\,117 = 2\,541\text{ Kč}$

Čistá mzda = $28\,500 - 1\,853 - 1\,283 - 2\,541 = 22\,823\text{ Kč}$

Odvody zaměstnavatele na sociální a zdravotní pojištění:

Sociální pojištění = $28\,500 \times 0,25 = 7\,125\text{ Kč}$

Zdravotní pojištění = $28\,500 \times 0,09 = 2\,565\text{ Kč}$

Zdroj:

- 1 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mzda>
- 2 <http://www.penize.cz/kalkulacky/vypocet-ciste-mzdy>
- 3 <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/vypocet-mzdy-a-zalohy-na-dan/zamestnanec-zalohy-dane/>